

**TI TI NDEYA
TI SI
APUPWEN
BA**

Unde ti bae wu si
Watson Goodman

Nyanguwae —
si yi ti kijab be

TI TI NDEYA TI SI APUPWEN BA

“TI TI NDEYA TI SI APUPWEN BA” ayi si nasi kucwug kucwug uwae kutsingken Rimam, ti a pu yi funn ti uwog kinjo. Ame ru kubenti baa, iken ti ku ri tan ira Rimam si kutsingken Rimam ti risu-wu.

Ira Rimam si apupwen ba, awu ti si ti ndeya uwae utob ande ti ku fxe ti rimenn ti unwaen risu kubenti. Kiyi ti unde a ya ikentitibi ta, u ru kubenti ti utob-wu meme uwog Yesu Kristi baa, Awu na si unde ti unwangru, itsekuru ama u tatso ure-wu, utob ti tsen-wu ti kujimshwur-wu ru ba uwog unde-wu. Ame nung ye ira wune uwae 1937 ama u tu utob titsen ti risu ti rean te itsekuru ti kucang akwen. Ame ku jwam fu ti afu na sa risu-fu na Rimam “Tinine,” ne afu a nde-fu ahan kika be. — Watson Goodman (1920-2002)

Text reprinted from the Kuteb New Testament by permission of United Bible Societies, Africa Regional Centre, Nairobi, Kenya.

Amáa Rimam tãtsó tī pāenine bāa, uré tī anāwū txí rā, ikyāen imí ī si kiyé tī atī tá tí uwae ikéntītibī tī tí nde né Kristi cwū ikyāen ná tī.

—Roma 5:8

Ayī tsítsí usir kínjō tī Mbayahuda ú cī ukwāb tī ā kú kunn yī bāa Páska. Yesu nūng ye pú wū bāa, kiyé nā rū bá pú yī tī awū nā ú yá utēse wūne tā tī awū nā ú kāfe tsō tí yī uwōg Itsē-wū. Tí tī kucang awū síté uré risū andewū tī tá utēse iké, amáa tīnine awū ú tãtsó bā bāa, uré-wū ayī nā sí-yī té itīkunntsi bē.

—Yohana 13:1

Awū Yesu Kristi tī kú rī tan irá Rimam té ande, awū tī tawé uwé nwúnn uwae itīcwū, awū tī si ukwe

ná akwe tī utēn mēmē, awū síté urété tī. Tí anyīng nāwū tī ā sa yāen mbúb, awū nwánggrū tī uwae ikéntītibī-tī.

—Kúrwá Yohana 1:5

Ī si ikyāen tī Rimam ye uré té ande tī utēse kō kēn tág, né ikén tī nde awū nda Umbae-wū tī si nyáng kínjō-wū ámām rū bá ikyāen tī kó unde tītīnī tī a rū uwae kínjō uwōg-wū, awū nā ú tenji-wū bē amáa awū nā ú tu unyāng tī tsi kukunn. —Yohana 3:16

Uré tī siskeb pátág tī unde ú ye té arwán-wū si tī awū ú cwū ricwú ikyāen-bā.

—Yohana 15:13

Tí tī Rimam mam-wū utēse káka bē, Irá Unju-wū tá pú yī atáng. Irá Unju-wū ne, awū tí Rimam tá té át-sō. Irá Unju-wū wūne té Rimam si ikén kínjō. Irá Unju Rimam wū sa ijwē rimēnn-tī ande ú rū bá som kí-tángxwā-tī uwae kiyé kpāng.... Awū munn tí ayíb risi tí kubēntī.

—Yohana 1:1 tí 14

«Ame tí Itsē-me si ikén kínjō.»

—Yohana 10:30

Ikén yīne mēmē nde ikyāen tī yī ú kúmun irá tī Rimam rī tí kutē, yī unju ná unde wū tī kú yā iskin irá-wū bāa, «Nī nā atóng roo! Wándab ú kyaen rishwū ú mbae umbae tī ur-

óm. Ā ú fwā rinyí-wū bāa, Eman-uwel umbyí-yī bāa, Rimam té tī som tétsō.» —Matiyu 1:22, 23

Yesu rī bāa, «Filibus, ame té nī tā tétsō tí kucang akwēn, áamá afu núng ye-fu ame káka bē a? Kó unde tītínī tī awū a núng pú wū ame, awū núng pú wū Itsē-m awū áamá. Ímí tī nde títawé afu jwám bāa, ame nā tātsó nī Itsē-m awū? Fili-bus, afu rū-fu uwae kínjō bāa, ame tá uwae Itsē-m, Itsē-m tá uwae-m, bē a? Irá tī ame kú rī té nī rū yī uwōg-m bá bē. Ayī si awū Itsē-m tī tá uwae-m, tī kú nde wánde-wū uwae ijwē-m. —Yohana 14:9, 10

Tī ande tī kijáen bāne núng ye Yesu abā táen irá tí ribōm-bā bāa, «Afu Umbae Rimam, afu nde rímāng rū bá uwōg-tī iké? Afu rū bá pú fu tī afu bá nde tī rikāen tí tī kiyé pāng-wū káka bē a?»
—Matiyu 8:29

Átōm wū rī té wū bāa, «Kusung Rimam ú sī bá risū-fu. Kūkō ná Rimam ú sī bá munn fu munn. Ikyāen yīne umbae wū tī afu ú mbae, ā ú kunn wū bāa Umbae Rimam. Awū ú síté-wū tí ikéntitībī bē.»
—Luka 1:35

Unde wū rī bāa, «Unde Tīyāng, afu tī ú tātso me unde wū, ikyāen tī ame nā rū uwae kínjō uwōgwū!» Yesu rī

té wū bāa, «Afu núng mām pú fu awū. Awū si sí unde tī té fu kú rī irá ne.»
—Yohana 9:36, 37

Tī Bitrus kú rī irá yīne, kútakú-jwújwú sī bá tā kyī bā. Kútakújwú-jwú wūne jaen wuwur. Abā fxēn fxaenjwín uwae kútakújwújwú wū bāa, «Awūne si Umbae-m tī ame kú tsēn utōb té wū, nī fxēn wū!»

—Matiyu 17:5

Ikyāen imí ī si uwōg Yesu Kristi, tī Rimam tsó risū-wū kú som usom-wū kiyé tī awū tá utēse ne.

—Kolosi 2:9

Unde tītínī tī a rī tsó tī unju-wū bāa, Yesu nā si Umbae Rimam, Rimam ú té wū som té átsō, awū áamá té Rimam som té átsō.

—I Yohana 4:15

Yesu rī té bā bāa, «Anī si aná utēse iké: ame si-me aná utēse iké áamá bē. Ame rū uwōg Rimam bá.»
 Yesu rī té bā bāa, «Ame kú rī té nī kubēntī, ame tá atáng títawé ā mbae Ibrahim.»
 —Yohana 8:23 tí 58

Yesu rī té wū bāa, «Ame tī si fen-gó, ame tī si kubēntī, ame tī si unyāng. Unde íkī tá-wū tī awū ú rū ka uwōg Itsē-m bē, sé ikén tī awū a rū tsá uwōg-m.»
 —Yohana 14:6

Ikyāen yīne Yesu rī té bā bāa, «Ame kú rī té nī kubēntī; ame tī si ufu rikug mbawén ayī.»
 —Yohana 10:7

Yesu rī té wū bāa, «Ame tī kú sa na ande nwúnn uwōg tī kicwū. Ame tī kú nda bā unyāng. Kó unde tītínī tī awū a rū uwae kínjō uwōg tī anáme, awū ú tsi tí usēr kó tī awū a cwū.»
 —Yohana 11:25

«Anī kú kūnn me bāa, Kúkwén, ú kú kūnn me bāa, Itsēkurū. Ayī nyang tímambē, ikyāen imī ayī si ahán árá.»
 —Yohana 13:13

Yesu rī té bā bāa, «Ame tī si wúci ná unyāng ayī. Kó unde tītínī tī awū a rū bá uwōg-me, awū ú fxēnwū rimenn bē. Kó unde tītínī tī awū a rū uwae kínjō uwōg-me áamá ú fxēnwū unwāen cwúwo bē.»
 —Yohana 6:35

YESU NDE IKEN TI KUFUR AYIB 5

Awū sa na ande bā som ribén uwae filí íkī. Awū pū abyī burédi tisóng tí iwág ifaen yīne fwā ajwó ú sáe ayíb apupwen ú nde fxāefā na Rimam. I-sim yīne, awū nyāngtā wúcī ne ú pū na ande-wū tī ā nā kan na ande bā. Ande bā cī num wúcī yī, áamá ā byír amumunn-yī munn ácíkā rijwēr asū ifaen. Ujwúnn ande tī cī wúcī yī si dūbū itsóng, ā pwen-bā andá tí anyīsū fwā-bā atáng bē. —Matiyu 14:19-21

Kiyé tī awū rī irá rī rīrī ú rī mām pú wū awū rī té Siman tí arwán wá-nde-wū bāa, «Nī ko rū ka sáng uwōg tī jijang tī nī ndab tā kukyē-nī tī sa jwunnsī tī nī ye iwág.» Siman rī té wū bāa, «Itsēkurū-m, atī kwáb pū

ucwēfam ú tu-tī kíkīn bé. Amáa ikyāen irá-fu ame ú pū akyē-m sī.» Isim tī ā pu akyē-bā sī, iwág yāng-yī sáng bá munn kyī uwae akyē. Ikyāen tī iwág yī kō tímambē re, akyē kú nde pāngmá ayi nā ú shir yāen.

—Luka 5:4-6

Ande tī mbúb ayíb ifaen som iyen fengó atáng. Kiyé tī abā fxēn bāa, Yesu nā kú rū fengó atáng, ā táen irá tsō ritsen bāa, «Umbae Dawuda, sáe tī té ayíb risi!» Yesu... bāa, «Imí tī anī kú shā tī ame nā nde na nī?» Á rī té wū bāa, «Itsēkurū, atī kú shā tī afu nā mbubtā ayíb-tī.» Yesu núng risi-bā ú sa kujwó tēkunn ayíb-bā. Tí ritsen ahán ayíb-bā mbubtā, ā nwúnn ú pūtsá wū. —Matiyu 20:30, 32b-34

6 YESU KRISTI SI RIMAM ÁMÁ SI ITSEKURU

Irá Unju Rimam wūne tī si fengó tī Rimam kyāe mēmē ikén uwae utēse iké. Rimam kyāe-wū kíkīn bē, sé uwōg Irá Unju-wū awūne.

—Yohana 1:3

Unde tītínī ú cwē wuriri ámá bāa, Yesu Kristi nā si Itsēkurū ú tēb rinyí ná Itsē-tī Rimam.

—Filipi 2:11

Ikyāen imí, ī si uwae kujwó wánde nāwū tī Rimam mām ikén tī tá apupwen tí ikén tī tá ribén, ayi ikén tī ā kú núng yī núng tí ayīb tí ayī tī ā kú núng-bā yī tí ayīb bē, fā tí akwe tī-yāng tīyāng tī abā tī tá risū ande tī atóm tī apupwen, fā tí mēmē ikén tī asung tī kūkō tí apxín tī síté kūkō uwae kufub ná apupwen. Mēmē ikén tī tá apupwen tí ribén, Rimām yī rū

uwōg Yesu Kristi ú kyāe yī ikyāen tī ayī nā ú sa na Yesu Kristi kūkō.

—Kolosi 1:16

Tí kutē Rimam... Amáa uwae riyé tī rícwūnnkyī tī atī tá uwae-yī tī-nine, awū rī irá té tī yī fengó ná Umbae-wū. Awū Umbae-wū wūne, ā kyāe utēse rū yé yī kujwó wánde-wū tí kucang. Ámá awū tī si Unde tī awū Rimam sa tsi bāa, ikén tī tá utēse mēmē ú tá kujwó-wū.

—Mbaíbráne 1:1a, 2

Ikén tī nde né Yesu Kristi cwū ricwú ú bá nwúnn tí unyāng, si ikyāen tī awū nā si Itsēkurū ná ande tī tsi tí unyāng, tí ande tī cwūcwū mēmē.

—Roma 14:9

Ame kú rī té fu uwé Rimam tí uwé Yesu Kristi tī ú pwen ande mē-mē rikwén, ande tī tsi sēr tí ande tī cwūcwū, awū tī ú kāfe kú bā tī awū bá náe ukwe-wū. —II Timoti 4:1

«Uwae irá rikwén tí pwen áamá. awū Itsē tí risū-wū kú pwen-wū ande rikwén bē, awū nda Umbae-wū kūkō tī awū nā pwen ande rikwén.» —Yohana 5:22

«Kiyé tī Umbae Unde a bá tí rūrōb ukwe-wū tí átōm Rimam tī apupwen, kiyé wūne awū ú som tsá ikén tí somwū tīyāng tī síté kūkō tímambē. Á ú byír tág ande tīutense wūne mēmē uwé-wū, awū áamá ú kantā bā pāngmá tī u-nde tī kú shiikén kú kantā iwéntām tí iwéntén.» —Matiyu 25:31, 32

Ikén yīne ú nde uwae usir tī Rimam ú pwen ande rikwén yī uwōg Yesu Kristi ú myae irá tī ā kú káb utōb-bā. Irá yīne áamá rū kwār tí irá tī ame kú rī té ande. —Roma 2:16

«Awū rī té pú wū atī ikén tī atī ú-nde. Atī nā ú rī té ande irá-wū bāa, awū nā si u-nde tī Rimam tsáb tsi tī wū pwen ande mēmē rikwén, abā tī tsi usēr tí abā tī cwūcwū.» —Wánde Átōm 10:42

8 UWOG KRISTI AMAM, TI TI NWANGRU TA ATANG

Yesu rī té wū bāa, «Ame tī si fengó, ame tī si kubēntī, ame tī si unyāng. Unde íkī tá-wū tī awū ú rū ka uwōg Itsē-m bē, sé ikén tī awū a rū tsá uwōg-m.»
—Yohana 14:6

«Ayīne tī si ikén tī nde tawé ame rī té nī bāa, anī nā ú cwū uwae ikéntībī-nī. Asití anī a cwé-nī bāa, Ame nā Si Unde-wū tī Ame Si bē, anī ú cwū kéng tí ikéntībī-nī ukwae-nī.»
—Yohana 8:24

«Unde íkī tá-wū uwae utēse tī wū ú nde fob tī wū nwánggrū tī bē, sé Yesu ámām, ikyāen imí, Rimam sa na-wū atī rinyí unde íkī utēse iké tī wū nwánggrū ande bē, se uwae rinyí Yesu ámām.»
—Wánde Átōm 4:12

Yī fengó yīne, awū si pú wū unde tī kúmumunn ú shā num-wū kíkī bē, ámá awū tí risū-wū nde fengó tī ande tī tsítsí nā ú náe risū ribén té wū mē-mē ú nwánggrū ú tu unyāng tī tsi kukunn.
—Mbaíbráne 5:9

Ikyāen imí ande mēmē jwunnsī uwae ikéntībī ú tá fengó tī rwēn té Rimam, awū tī síté riyinn tī skeb tág. Amáa uwae ayíb risi nāwū Rimam, awū kú sa na ande risū tínyang uwé-wū ikyāen wánde ná Yesu Kristi, awū tī ú sáen bā tā. —Roma 3:23, 24

Rimam tsáb-wū atī tī atī nā ú tu rináe-wū bē. Awū kú shā tī atī nā ú tu itīnwánggrū uwōg Itsēkurū-tī Yesu Kristi.
—I Tesalonika 5:9

UWOG KRISTI AMAM, TI TI NWANGRU TA ATANG 9

Rimam tī sa nī ren risū té Itsēkurū-tī Yesu Kristi. Awū tī nde fengó né Yesu Kristi kwén na tī ibēn ayīb tī kubēntī. Uwae wánde ná Yesu Kristi, Rimam núng tī atī si ande tī kubēntī. Awū nwánggrū tī ú sa tī káfe ande tī anáwū Rimam.

—I Korinti 1:30

Awū cwū ricwú risū-tī ikyāen tī awū ā nwánggrū tī uwae ikéntītibī mēmē ú jwó sāen utōb-tī tī kwan béb yī ikéntītibī ú sa tī káfe ande tī anáwū, ande tī sa utōb na wánde tī tínyang tī tí nde. —Titusi 2:14

Ú kú nde fxāefā na Itsēkurū-tī Rimam. Awū tī sa na nī nī kō pú nī tī anī té anyīsū-wū tī tsítsí ú mbé

rifúnn tī anáwū tétsō uwae kujwó ukwe-wū tī sīsāen. Ikyāen imí awū sa tī rū yé uwae kufub ná kujwó ukwe Shetann ú pū tī rū bá sáng kurū Umbae-wū tī riyāen utōb-wū. Ī si ikyāen ná Umbae-wū né ā sāen tī tā ú yátā na tī ikéntītibī-tī.

—Kolosi 1:12-14

«Umbae Unde rū bá ikyāen tī awū ú bā shā ande tī yag byībyīnn ú nwánggrū bā.» —Luka 19:10

Nī nde ikén-nī mēmē tí uré, pāngmá tī Kristi ye uré té tī, ú cwū ikyāen ná tī. Awū sa ijwē-wū wēn ikyāen-tī, pāngmá ikén tī yēr wēn tī kú nung kuyang tī tínyang uwōg Rimam. —Afisa 5:2

10 TI TI JWO SAEN IKENTIBI YI ANYING KRISTI

Ī si ikyāen itīcwū ná awū Yesu Kristi né ā sāen tī tā uwae apyí ú yátā na tī ikéntītibī-tī. Kubēntī, rinyanguwae ná Rimam si rifūnn tī kō kēn tág.
—Afisa 1:7

«Ayīne si anyīng-me. Ayī kú tsó unju tī yēr ná Rimam tī tīshé. Ā sa yī yāen mbúb ikyāen ande kūkō ikyāen tī ā yátā na bā ikéntītibī-bā.»
—Matiyu 26:28

Anī nung pú nī bāa, ikén tī ā pae tí-tawé anī nwángrū uwae usom tí som tī ukáen tī anī mbé uwōg abítsē-nī si-yī kíkīn pāngmá ázurfā kó zináriya tī rinyang-yī kú pu rū rū bē. Amáa ayī si anyīng ná Yesu tī bōm kujāeb tímambē. Awū Yesu tī pāngmá kimbae mbawén tī tsāen fufxer ú si-

wū tí kijīb bē tī ā jāeb mbé nī atáng.
—I Bitrus 1:18, 19

Amáa asití atī a som usom uwōg tī sīsāen pāngmá tī awū tá uwōg tī sīsāen, kubēntī atī ren uré tétsō. Anyīng ná Yesu, Umbae-wū, kú jwó sāen tī uwae ikéntītibī-tī mēmē.
—I Yohana 1:7

Kubēntī, anyīng ibyē yīne síté kūkō tī ayī ú nwángrū ande tī raen irá uwae irá ná icwe. Amáa anyīng ná Yesu Kristi nyang skeb ná mbawén yīne yāng akwēn. —Mbáibráne 9:14

Rimam sa na tī kú kam ashwú tī-nine ikyāen imí uwae wánde ná Itsēkurū-tī Yesu Kristi atī ren uré té Rimam.
—Roma 5:11b

UWAE KIMJO UWOG KRISTI TI TI Nwangru ta atang

11

Ī si ikyāen rinyanguwae ná Rimam tī anī nwangrū kiyé tī anī rū uwae kínjō uwōg ná Yesu Kristi, Ī si-yī ikyāen itīkwáb nānī tī anī nde bē, ikyāen imí ayī si ikén tī Rimam nde na nī tí rinyanguwae. Ayī si-yī wānde tī tīnyang ikī tī atī nde itawé Rimam nwangrū tī bārā bē ande ú ndub ijwē atáng. —Afisa 2:8, 9

Ámá abā rang wū bāa, «Atī ú nde rīmāng títawé atī ú nde ikén tī kú nyang uwae Rimam?» Yesu rī té bā bāa, «Wānde tī kú nyang uwae Rimam si tī anī ā rū uwae kínjō uwōg-m, ame unde tī awū tōm rū bá re.» —Yohana 6:28, 29

Tīnine tī Rimam kú sáe tī bāa, ande tī tīnyang uwé-wū ikyāen tī atī nā rū uwae kínjō re, atī kú som uwae kujīmshwur té Rimam yī uwae wānde ná Itsēkurū-tī Yesu Kristi.

—Roma 5:1

«Rū kubēntī uwōg Itsēkurū-tī Yesu, afu ú tu itīnwangrū...»

—Wānde Atōm 16:31b

Amáa ikén tī ā bāe tsi ā bāe yī ikyāen tī anī nā rū uwae kínjō bāa, Yesu nā si Kristi ú si Umbae Rimam, ikyāen tī anī nā rū uwae kínjō yī rinyí-wū anī ámá ú tu unyāng tī kubēntī. —Yohana 20:31

Atī kú tēb rinyí ná Rimam, awū tī si Itsē ná Itsēkurū-tī Yesu Kristi. Awū tī si Itsē-tī tī kú núng tī tí ayíb risi, awū tī si Rimam tī kú sa na ut-ōb-tī náe ribén skír. —II Korinti 1:3

Awū sa tī rū yé uwae ikén yīne. Ī si-yī ikyāen wānde-tī íkī tī atī nde bē; ayī si ikyāen tī awū núng tī tí ayíb risi ámām. Awū nde ayīne yī fengó ná Kusung Rimam tī sīsāen, awū tī kú kyāe nyang utōb-tī ú kú nda tī unyāng tīshé. —Titusi 3:5

[Ikyāen imí Umbae Unde bá kú shā tī awū nwángrū ikén tī yag tītā.] Ī si ahán ámá, Itsē-m tī tá apupwen

kú shā-wū tī uríkī uwaeanyīsū bāne nā kwēr risū bē. —Matiyu 18:11, 14

Ikyāen ná yīne, ame kú jwám bāa, atī nā kyén-tī ikyén ricwú bē. Atī ko bá fēr Rimam fēr uwōg kutxom ukwe-wū tī awū ā sáe tī tí ayíb risi-wū. Awū ú nda tī rínyanguwae ná-wū ú ndeya tī kiyé tī atī a shā num ikén. —Mbaíbráne 4:16

Atī nde ifxāefā na Rimam tī si Itsē Itsēkurū-tī Yesu Kristi, ikyāen tī awū síté ayíb risi kō tímambē. Yī uwae itīnwúnn ná Yesu Kristi uwae tīcwū, awū nda tī unyāng tīshé. Tī-nine atī munn tí uwaetísi.

—I Bitrus 1:3

Kusung tī Sīsāen tí undá ishé Umbae Utam rī té Umbae Utam bāa, «Rū-bá fu.» Unde tītínī tī awū kú fxēn irá ā cwé bāa, «Rū bá-fu.» Unde tītínī tī unwāen a ye wū ú bá ngwā ámbiyī unyāng tī rínyanguwae. A ú byāng kyī-bā wū bē.

—Kúrwá Yohana 22:17

Kiyé ná ukwāb ná Mbayahuda, usir tī rícwūnnkyī tī si usir tī síté kūkō si-skeb pátág bá pú yī. Uwae usir wūne Yesu nwūnn ritsen ú rī irá tsó tí ribōm-wū bāa, «Unde tītínī tī a kú fxēn tí unwāen ámbiyī, awū ā rū bá tī awū rū bá ngwā uwōg-me.»

—Yohana 7:37

Tí Yesu nung ikén tī ande wū kú nde re, awū tsō rináe. Awū rī té bā bāa, «Nī byāg kyī-nī abā bē. Nī yá

anyisu ba ta ti a bá uwogm! I-kyāen imí, itso ande tī pāngmá bāne tī Kujwó Ukwé Rimam tá ikyāen nábā.»

—Markus 10:14

«Nī rū bá uwōg-m, anī ande tī kú ngwā rikāen, tí anī ande tī num pú nī tí usú rikāen-nī tī tī sú, ame ú nda nī unyāng tí pu.»

—Matiyu 11:28

Ikyāen ná yīne atī si ande tī tsi risū unju Yesu Kristi ú kū rī irá té nī. Ayī si Rimam tī kú jwám nī tī ajwó-wū rū yé yī uwae wānde-tī. Atī kú jwám nī yī rinyí Yesu Kristi bāa, nī bá kyāenyang usom-nī té Rimam.

—II Korinti 5:20

14 ISI-YI MEME ANDE, TI SI UMBAE RIMAM BE

Ikyāen imí mēmē ande tī kú pūtsá Kusung Rimam si anyīsū Rimam. Awū Kusung tī Rimam sa na tī re, awū si-wū kusung tī kú sa na tī kāfe apyí bē. Awū kú shir-wū anī ka sáng kyī uwae įkyén ricwú pāngmá tī kucang bē. M m, awū kāfe kusung tī kú sa na tī kūkō tī atī ú si anyīsū Rimam. Uwae rinyí-wū atī ú nde tu tī atī ú jwúb irá uwōg-wū bāa, «Itsē, Itsē.»
—Roma 8:14, 15

Ikyāen yīne Itsēkurū-tī Rimam rī bāa, «Nī nwáe rū yé risū-nī kitáng-pwā ande bāne. Nī yá bā tā, Nī pú ajwó kú ye-nī ikén tī kú txí iyib bē, títawé ame ú kyangté nī uwōg-m. Ame ú si Itsē-nī, anī áamá ú si anyīsū-m tī aróm té tī andá. Ayīne si irá

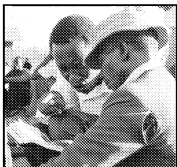
Itsēkurū-nī Rimam tī kūkō tī rī.»

—II Korinti 6:17, 18

Amáa mēmē ande tī paembé wū ú rū uwae kínjō uwōg-wū, awū nda bā kūkō tī abā nā kāfe anyīsū Rimam.

—Yohana 1:12

Ikén tī sa na tī núng bāa, anyīsū ná Rimam txí tí anyīsū ná Ukwe Irá Tī-kōng si tī unde tī a kú nde-wū ikén tī si kubēntī bē, cwúcwō ú kú ye-wū uré té injā-w ū bē, awū siwū umbae ná Rimam bē.

—I Yohana 3:10

IRA TI RIMAM RI RISU IKEN TI NGWA TI KPAKANG

15

Unde tī kú pūtsá ikén tī tá utōb-wū, itso wánde tī awū ú nde náe ise pāenine. Awū kú náe iyag ú kú shā uwá unde ú kú nde nyáng ikén tī ij-wē-wū kú shā ámām. Awū kú fén apxín ú kú rū kisī. Awū kú sa ande kuka, ú kú shā isim, ú kú tsínn kitsinn, ú kú tsō rináe, ú kú shā nyáng ikén na risū-wū ámām. Ā kantā kumbúb kumbúb ú kú pyír kób irá tī ande tī tsítsí kú shā. A kú sae ayīb sae usú ande, ú kú ngwā ikén kú shísháen, ú kú funn ikyāen tī ā nde ikéntītibī tétsō. Né itso wánde tī abā kú nde. Ame kú fwā nī kusen pāngmá tī ame rī té nī kucang bāa, ande tī kú nde itso ikén yīne ú cība

rifúnn ná Kujwó Ukwe Rimam bē.
—Galatiya 5:19-21

Tī kyang ikyin-tī nyinyang, pāngmá atī nā kú nde yī usirtaen si-yī pāngmá ande tī som uwae kufub bē. Nī sa rū yé risū-nī uwae irá ande tī kú ngwā ikén kú shísháen ú kú nde ikén tī ajīb. Nī pūtsá-nī afxen ande tī kú kyang kú náe iyag ú kú nde ikén tī kú txí iyib bē. Nī yá kutxu tī byīnn tí kitsínn tī tsínn tā. Nī yá tā tī Itsēkurū-tī Yesu Kristi ā si usú riká-nī, tí nī nyimjí té irá tī káb nánī tí kucang tī kú shā nyáng ikén ná risū-nī ámām.

—Roma 13:13, 14

Yesu rī té wū bāa, «Ye uré té Itsē-kurū-fu Rimam tí utōb-fu, tí unyāng-fu, tí irá tī kāb-fu mēmē. Awūne si icwe tī kō siskeb uwae icwe mēmē.» —Matiyu 22:37, 38

«Kúkwén tī tínyang, ame ú nde rímāng ítawé ame ú tu unyāng tī tsi kukunn?» Yesu rī té wū bāa, «Afu nde rímāng kú kunn me bāa, «Unde tī tínyang!» Unde tī tínyang tá-wū bé, sé Rimam kínjō-wū ámām tī si unde tī tínyang.» Yesu rī té unde wū bāa, «Afu núng pú fu icwe Rimam: Wēn-fu unde bē, náe-fu iyag bē, yīb-fu riyīb bē, yēr tīkōng tsá-fu

unde bē, cīfu ikén unde tī tīkōng bē, nda itsē-fu tí íya-fu kuko» Unde wu cwé bāa, «Kúkwén, ame kú pūtsá icwe yīne mēmē tí tī ame sēr itāen-m bá kwār tīnine.» Yesu sáe wū ayīb uré ú rī té wū bāa, «Ayī tsítsí ikyāen kínjō ámām tī afu nde-fu káka bē. Rū ka pū ikén-fu mēmē jāeb cī, tí pū aser yī kan na ande tī rikāen, ítawé afu ú tu rifunn ná Rimam tī apupwen. Isim yīne, rū bá pūtsá me.» Tí unde wū fxēn irá Yesu yīne, utōb-wū ndembéb. Awū ye ayīb tub kyī tub kyī ú rū-wū ikén-wū, ikyāen imí awū síte rifunn kō tímambē. —Markus 10:17a-22

Unde tī a síte Umbae wū, awū síte unyāng ámá. —I Yohana 5:12a

Nī kyāefā-nī risū-nī bē. Ayī ú nde fob-yī tī unde ú kyāefā Rimam bē. Ikén tītínī tī unde a tso ribén, si ayī tī awū ú būnn. —Galatiya 6:7

Unde íkī ā kyāefā-wū anī fa bē, anyīsū ne! Unde tītínī tī a nde ikén tī pāng atáng, awū si unde tī tínyang, pāngmá tī Kristi si unde tī tínyang. Unde tītínī tī a tsikunn ikéntítíbī tī tí nde awū si-wū aná Ukwe Irá Tíkōng, ikyāen imí, awū Ukwe Irá Tíkōng nde ikéntítíbī bāg tí kucang. —I Yohana 3:7, 8a

Anī núng pú nī nyinyang bāa, unde tī kú nde ikéntítíbī nā ú sángxwū Kujwó Ukwe ná Rimam bē. Nī kyāefā-nī risū-nī bē. Ande tī kú pū

rimēnn-bā sór ndembéb, tí ande tī kú fén apxín, tí ande tī kú náe amae, tí aróm tī kú náe iyag, tí aróm tī té aróm kú náe átsō, kó andá tī kú náe tétsō, tí ande tī kú yíb riyíb, tí ande tī kú taen ayíb ikén tī si-yī anábā bē, tí ande tī kú ngwā ujwáb ú kú shísháen, tí ande tī kú rī ndembéb rinyí aríkī, tí ande tī kú pū ikén ande cī títikōng, ande mēmē tī kú nde itso ikén títíbī yīne ú ka-bā Kujwó Ukwe ná Rimam bē. —I Korinti 6:9, 10

Ande kō kēn tág ú rū bá uwae rinyí-m ú bá rī bāa, abā nā si unde wū tī ú nwángxrū utēnse. Abā ú kyāefā ande kēn tág. —Matiyu 24:5

Ikéntitíbī sáng bá uwae utēse yī riraen ná unde kínjō, áamá ikéntitíbī unde wūne shir itīcwū bá té yī. Rí-cwūnnkyī-yī si tī itīcwū shag kyī fé risū ande tī utēse mēmē ikyāen imí ande mēmē nde ikéntitíbī.

—Roma 5:12

Ayīb tī títaen wūne kú kyaen rishwū ú mbae ikéntitíbī, Awū ikéntitíbī, kiyé tī awū a sēr bēn pú wū, awū áamá kú mbae itīcwū.

—Yakubu 1:15

Asití unde a sa utōb tsi uwae ikén ná ijwē, awū ú cwū, amáa unde tī a sa utōb tsi uwae ikén tī Kusung Rimam kú shā, awū ú tu unyāng tī kubētī, tí kujīmshwur. Unde tī kútáng nyáng irá risū ikén ná ijwē-wū

ámām, kú tā riká té Rimam. Awū kú náe-wū risū ribén té icwe Rimam bē.

—Roma 8:6, 7

«Áamá ayī si kāng kéng tī atī ú nde ukwāb ú kam ashwú. Ínjā-fu wūne cwū mām, áamá tīnine awū síté tí unyāng; awū yag bībyīnn, áamá tīnine ā tu pú bā wū.»

—Luka 15:32

Kujwójáng tī a-nde kú tu ikyāen ikéntitíbī si itīcwū.

—Roma 6:23a

Kiyé wū, anī kú nde ikéntitíbī. Tīnine ikén yīne kú sa na nī wáe rúkwāe. Anī tunī itínyang íkī uwae-yī bē; ayī shir itīcwū bá risū-nī ámām.

—Roma 6:21

Isim tī awū rī mām fé irá yīne, awū kunn irá tī ribōm-wū mēmē bāa, «Lazaru, rū yé bá!» Unde tī cwūcwū wū rū yé bá tsi, afoxen-wū té ajwō-wū yīr kyī tí átúpwá itīcwū. Kútúpwá íkī yīr sáng kutxúwé-wū. Yesu rī té bā bāa. «Nī sáen átúpwá yīne rū tī nī yá wū tā tī awū rū.»

—Yohana 11:43, 44

«Itsē-m síté uré té m ikyāen imí ame cwé pú m tī ame nā ú cwū. Ame cwé ikyāen tī ame ú tu kyī unyāng-m cwúcwō. Si-yī unde íkī tī ú sa unyāng-me rū bē. Ame tī cwé ú sa wū rū tí risū-m. Asití ame a kú shā tī ame nā ú sáen wū tā ame ú sáen wū tā. Asití ame a kú shā tī ame nā ú sa wū ame ú sa wū. Ayīne si ikén tī

Itsē-me sa na me bāa, ame nā nde.»
—Yohana 10:17, 18

Tírī awū rū ka tēkunn kúpám tī ā sa rukōm wū nāe sī atáng. Ande bā tī sú rukōm wū kyaetsi. Yesu rī té rukōm wū bāa, «Utāende! Ame kú rī té fu, fā sūnwúnn!» Utāende wū fā sūnwúnn ú som ritsen ú kú rī irá.
—Luka 7:14, 15a

Ame tī tsi yīyēr. Ame cwūcwū, tī-nine ame síté unyāng tī tsi iké rū fífé yī uwé. Ikén tī kú mbub ufu kusóg tīcwū tí uwōg tī kicwū tá kujwó-m. —Kúrwá Yohana 1:18

Kó itīcwū áamá tī si unde tī riká tī rīcwūnnkyī, Rimam ú tenji wū.

—I Korinti 15:26

Awū rang Yesu bāa, «Unde tī uwé, icwe tī kō siskeb uwae Icwe Musa si tītínī?» Yesu rī té wū bāa, «Ye uré té Itsēkurū-fu Rimam tí utōb-fu, tí unyāng-fu, tí irá tī kāb-fu mēmē. Awūne si icwe tī kō siskeb uwae icwe mēmē. Tī ifaen-yī si pāngmá tī kucang; ye uré té unde icesu pāngmá tī afu ye uré té risū-fu! Icwe Musa té ikén tī kwén ná ande tī kú yā iskin irá Rimam mēmē som tsá risū icwe ifaen yīne.»

—Matiyu 22:36-40

Itsēkurū-tī Rimam, awū tī si Itsēkurū-tī kínjō-wū. —Markus 12:29b

Icwe tīshé tī ame sa kú na nī si tī nī ye uré tétsō. Itso uré tī ame

ye té nī, nī ye uré tétsō áamá.

—Yohana 13:34

Ame síté uré té nī pāngmá tī Itsē ye uré té me. Nī tsikunn tí uwae uré tī anáme yīne. Asití anī a kú náe risū ribén té icwe-m, anī ú tsikunn tí kú som usom uwae uré tī aná-m, pāngmá tī ame náe risū ribén té icwe ná Itsē-m ú tsikunn tí kú som usom uwae uré tī anáwū áamá. «Ame rī té pú me nī irá risū uré yīne ikyāen tī utōb tí tsēn ná-m ā tá uwae utōb-nī. Tí ikyāen tī utōb tī tsēn-nī ā tsi tī rimunn. Ame kú fā nī kusen bāa, nī tsikunn tí kú ye uré tétsō, pāngmá tī ame ye uré té nī.»

—Yohana 15:9-12

Kíkīn tá-yī utēse wūne tī si ikén tī kitam uwé Rimam bē. Mēmē ikén náe ise pāenine uwé-wū. Amá ayī si awū tī usir íkī atī ú tsi uwé-wū ú fxīr ikén tī atī nde ise iké.

—Mbaíbráne 4:13

«Mēmē ikén tī ā tam tīnine, ā ú shāen umbyí-yī tsi ise. Mēmē ikén tī bur kyīkyī, ā ú mbubtā yī.»

—Luka 8:17

Rimam tī kyāe utēse tí ikén mēmē tī tá uwae-wū si Itsēkurū apupwen tí ribén. Awū kú som-wū uwae asóg tī ande kú mbimbye bē. Awū kú shā-wū

ikén tī ande kú pū na wū uwae wānde-bā bē. Awū tī kú sa na ande kusung-bā tí unyāng tī nyāng-bā, tí mēmē ikén tī abā kú shā. Rū yé uwae unde kínjō, Rimam kyāe itso ande mēmē ú sa bā som kó akā uwae utēse. Usir tī ande ú som fob utēse iké, tí ribén uwōg tī ā náe atáng, awū tí risū-wū tī sa ikén yīne mēmē tsi. Awū nde ikén yīne imbwe tī abā nā shā rifab-wū tsōtsō sīsī, íkī bē abā nā ú tu wū. Amáa Rimam som-wū fengó tīrwēn té tī bē. Awū tá fīfēr té unde tītínī uwae-tī. «Uwae kūkō nāwū atī síté unyāng, atī kú som, kú kyang.» Anī tí risū-nī núng irá yī tī ande-nī tí kú yāng akyáng bāe bāa, atī nā si anyīsū Rimam.

—Wānde Átōm 17:24-28

KIBXAEB TI TSI KUKUNN NA ANDE TI PYIR RIMAM

«Umbae Rimam ú tōm átōm-wū tī apupwen kyang kyī fé uwae Kujwó Ukwe-wū, áamá abā ú byír tág ande tī kú sa na nī nde ikéntītibī tí ande tī kú nde wánde tītibī mēmē. Awū ú pū bā rū ka jwunnsī uwae urwā.»

—Matiyu 13:41, 42a

Amáa apupwen tí ribén iké tī tsi tī-nine si irá Rimam tī txīn yī tsi kú jí urwā tī ú bá tenji yī. A txīn yī tsi kú jí usir tī ā pwen ande tī pyír irá Rimam rikwén ú tenji bā.

—II Bitrus 3:7

Awū ú byīnn bā kimbáb tī si kimbáb ná rikāen tī tsi kukunn. Abā ú núng-bā uwé Rimam cwúcwō bē, ú núng-bā uwōg tī sāen ná riyinn-wū bē.

—II Tesalonika 1:9

«Asití kujwó-fu kó kufxen-fu a sa na fu tī fu nde ikéntītibī, kum ra wū rū tí sa jwunn tíka. Ī nyang skeb tī fu ú shā num tí ajwó tí afxen tī ú sáng Kujwó Ukwe Rimam tí tī afu ú síté afxen té ajwó ú rū ka sáng uwae urwā tī kú ten ú kú jīm-wū jīm bē.»

—Matiyu 18:8

«Ande abāne ú rū yī kusóg urwā, uwóg tī ā ú tsikunn tī kú byīnn-bā kimbáb. Ande tī kubēntī áamá ú rū yī uwōg unyāng tī tsi kukunn.»

—Matiyu 25:46

Ā ye mēmē ande tī rinyí-bā tá-bā uwae kutsīngkén ná unyāng bē, ú ye jwunnsī uwae kuvum urwā wūne.

Kúrwá Yohana 20:15

«Awū sa usir tsi pú wū tī wū pwen ande tī utēse rikwén tí kubētī. Unde tī awū ú pwen rikwén usíkīn wū si Unde tī Rimam Tsáb Tsi tí kucang. Awū tā tsó pú wū atī unde wū uwae kiyé tī awū kunn nwúnn wū uwae kuskab.»

—Wánde Átōm 17:31

Ī si ahán áamá Rimam núng pú wū fengó tī awū ú nwángŕū ande tī tá uwōg kumbwa. Awū núng pú wū fengó tī awū kwēr ande tītībī utī, tsi kú jí usir rikwén. —II Bitrus 2:9

Rimam munn utōb-tī tí rimunn ik-yāen tī usir tī ā pwen ande tī utēse rikwén, atī nā ā kyén-tī ikyén ricwú bē. Atī ú tsi tíng tíng, ikyāen imí atī

núng bāa, atī kú som uwae utēse ne pāngmá tī awū som áamá.

—I Yohana 4:17

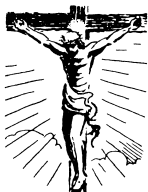
Ikyāen imí Kristi ú pwen tī mēmē rikwén usir tī rícwūnnkyī. Unde tītínī ú tu kujwójáng-wū uwae wánde tī tínyang kó wánde titíbi ti awu nde uwae utēse iké.

—II Korinti 5:10

Ā sa tsi bāa, unde tītínī nā ú cwū ricwú kipāen kínjō. Isim tī awū a cwū pú wū Rimam ú pwen wū rikwén. —Mbaíbráne 9:27

Ayīne kú tā tsó bāa, unde tītínī uwae-tī ú ka tsi kāng uwé Rimam ú rī tsó tí unju-wū ikén tī awū nde.

—Roma 14:12

Rínyanguwae ná Rimam tī atī tu uwōg Kristi skeb pú yī itītībī tī rū uwōg Adamu bá yāng-yī akwēn. Ande kó kēn tág cwū ikyāen ikéntītībī unde kínjō, awū Adamu; ande kō kēn tág tu

rínyanguwae ná Rimam ikyāen unde kínjō áamá, awū Kristi. Amáa rínyanguwae Rimam yīne skeb tág pá-tág, ikyāen imí ayī si rínyanguwae tī awū sa na tī yī uwae wánde ná Yesu Kristi. —Roma 5:15

Rimam kú jwám-wū unde ítawé ú kú nde wánde bē. Wánde-wū konje-yī

uwōg wánde ná unde ikī bē áamá.

—Roma 9:16

Anī núng pú nī rínyanguwae ná Itsēkurū-tī Yesu Kristi re. Kó tī awū síté rifúnn re, awū sa ijwē-wū káfe unde tī rikāen ikyāen-nī, ikyāen tī awū ú sa nī káfe ande tī rifúnn uwae rikāen tī awū ngwā. —II Korinti 8:9

Amáa kiyé tī ande nde ikéntītībī kō fūfā, itinyang Rimam kō fūfā, áamá tí imbwe-yī. Pāngmá tí kucang tī ikéntītībī síté kūkō ú shir itīcwū bá, ī si ahán áamá tīnine, itinyang Rimam síté kūkō ú kú sa na ande tu risū tīnyang. Rícwūnnkyī-yī si unyāng tī tsi kunn tī atī kú tu uwōg Itsēkurū-tī Yesu Kristi. —Roma 5:20b, 21

«Tí kucang ande tá uwae kufub. Ā núng-bā Rimam bē. Rimam sáe rū pú wū kiyé tī wur rū rū ne. Amáa tīnine, awū kú rī té ande tī tá akā mēmē bāa, abā nā yá ikéntitíbī-bā nā tā, tí abā nā kāfe bá uwōg-wū.»

—Wánde Átōm 17:30

«Iyéē! Ī si-yī ahán bē! Ame té nī kú rī, asití anī a yá ikéntitíbī-nī tā-nī bē, mēmē-nī ú cwū pāngmá tī abā cwū.»

—Luka 13:3

Ú kú rī té ande bāa, «Nī kāfe isim tā ikéntitíbī-nī ikyāen imí ayī tsí-yī tsí bē Rimam ú ye Kujwó Ukwe-wū tsi.»

—Matiyu 3:2

Bitrus rī té bā bāa, «Nī yá ikéntitíbī-nī tā, tī nī káfē bá uwōg Rimam.

Nī bá nde batísma yī rinyí ná Yesu Kristi, tī Rimam ā yátā na nī ikéntitíbī-nī. Rimam ú nda na nī rinyanguwae, Kusungwū tī Sāen Kyag ná Rimam. Ikyāen ná yīne, nī yá ikéntitíbī-nī tā tí kāfe rū bá uwōg Rimam tī wū yá tā na nī ikéntitíbī-nī, imbwe tī nī tu riyāe tī nī kyāe nyang utōb-nī uwōg-wū.» —Wánde Átōm 2:38; 3:19

Itso utōb tī ndembéb tī rū uwōg Rimam bá kú sa na unde kāfe isim tā ikéntitíbī-wū ú kāfe bá uwōg Rimam tī Rimam nā nwánggrū wū. Unde ú kāb-wū uwae risū ayīne bē, amáa itso utōb tī ndembéb tī ande tī núng-bā Yesu bē kú nde re, ayī kú shir itīcwū rū bá risū-bā.

—II Korinti 7:10

Tí Yesu núng tī abā kú rū uwae kínjō uwōg-wū, awū rī té unde tī kicáeb wū bāa, «Umbae-m, ā yátā pú bā afu ikéntītibī-fu.» —Markus 2:5

«Fxēn nyang irá tī atī kú rī té nī né, Yesu si unde wū tī kú yátā na ande ikéntītibī-bā. Rimam sa wū tsō yī kujwó ríci-wū apupwen. Awū si unde tī uwé-tī, tí unde tī nwángrū tī. Awū sa na ande tī Isréla ríyāe tī ā yá ikéntītibī-bā tā, tí ā nā kāfe bá uwōg Rimam tī wū nā yá tā na bā.»
—Wánde Átōm 13:38b; 5:31

«Anī nā atóng, ame tsi ufu kusóg kú kwér kujwó. Asití unde íkī a fxēn ujwín-m ú mbubtā ufu kusóg, ame ú sáng bá tu wū ú té wū cī té

átsō uwae ushi-wū.»

—Kúrwá Yohana 3:20

«Asití anī a kú yátā na ande ikéntītibī-bā, Itsē-nī tī tá apupwen ú yátā na nī ikéntītibī-nī áamá.»

—Matiyu 6:14

«Uwae rinyí-wū, ā ú rī té mēmē ande tī utēse bāa, abā nā káfē isim tā ikéntītibī tī abā kú nde tī Rimam nā yá tā na bā. Á ú bāg irá yīne nwúnn tí Urushalima rū fé yī ise.»

—Luka 24:47

«Ame áamá pwen-me fu rikwén bē. Rū-fu ikén-fu. Tsikunn tí yáka ne rū fífé yī uwé nde-fu ikéntītibī bē.»

—Yohana 8:11b

Ikyāen imí, Rimam tsó itínyang ná-wū ú nde fengó tī ande mēmē nā ú nwánggrū. Itínyang ná Rimam yīne kú kwén tātsó tī tī atī nā pyír usom tí som tī si-yī aná Rimam bē, tī atī nā sa uwae tsi-tī risū ajaen utēse cwú-cwo bē. Amáa atī nā nde ikén-tī tí irá tī káb tī tínyang, tí ikyén ricwú Rimam utōb-tī ú kú som usom tí kubēntī uwae kiyé wūne. —Titusi 2:11, 12

Nī tsikunn tī irá tī káb risū ikén tī tá apupwen, nī sa utōb tsi-nī risū ikén ná utēse wūne bē. —Kolosi 3:2

Nī ren-nī risū té ande tī kú nde ikén ná kufub bē. Itso ikén yīne ú rū-yī risū bē. Nī rī yáe ikén yīne yáe uwé ande. —Afisa 5:11

Nī ye-nī uré té utēse kó ikén tī si

aná utēse bē. Asití unde íkī a kú ye uré té utēse, awū sí-wū tí uré té Itsē-tī Rimam bē. Ikyāen imí mēmē ikén tī si aná utēse, ayī ikéntītībī tī kú taen ayīb tímambē, tí ikén tī ande kú núng ú kú shā, tí mēmē ikén tī utēse tī ande kú ndub ijwē risū yī mēmē ikén yīne rū-yī uwōg Rimam bá bē. Mēmē-yī si ikén tī utēse.

—I Yohana 2:15, 16

Anī si ande tī kú ye sú-nī unju tī yēr-nī bē, pāngmá undá tī náe té unde tī si-wū ubāen-wū bē. Anī núng pú nī bāa, asití unde a kú shā nyáng ikén tī uwae ise iké, awū káfe pú wū unde tī riká ná Rimam. Kó unde tītī-nī tī a sa uwae tsi pāng-wū risū ikén tī utēse iké, awū si unde tī riká ná Rimam. —Yakubu 4:4

Anī núng pú nī bāa, Yesu Kristi nde jí-wū ikéntítíbī bē. Ikyāen yīne unde títínī tī kú nde ikén tī pāng atáng, awū si umbae ná Rimam. Atī núng pú tī bāa, unde títínī tī Rimam mbae wū tīshé awū tsi kunn-wū ikéntítíbī tī tí nde bē, ikyāen imí Umbae Rimam kú núng kyī wū. Awū Ukwe Irá Títí-bī ú ko fēr uwōg-wū bē.

—I Yohana 2:29; 5:18

Amáa Rimam jwó sāen pú wū anī uwae ikéntítíbī-nī ú sa anī tsi tī anī nā si ande tī anáwū. Ikyāen wánde ná Itsēkurū-tī Yesu Kristi tí kūkō ná Kusung Rimam, anī kāfe ande tī tínyang uwé Rimam.

—I Korinti 6:11b

Yesu rī té wū bāa, «Ame kú rī té fu kubēntī, unde tá-wū tī awū ú sáng Kujwó Ukwe Rimam bē, sé ikén tī a mbae shem pú bā awū tawé.»

—Yohana 3:3

Asítí unde a si aná Kristi, awū kāfe pú wū unde tīshé. Ikén títíkyí wū yá wū tā pú wū.

—II Korinti 5:17

Ā mbae nī tī tīshé, amáa ayī si-yī ande tí utēse iké tī kú cwūcwū tī mbae nī bē. Ayī si irá Rimam tī síté unyāng tī tsi kunn tī mbae nī pāngmá tī ā bāe uwae Kutsīngkén Rimam.

—I Bitrus 1:23

TI TI NWUNN YI UWOG KRISTI TI CWU CWU SI IKENTIT-IBI

29

Kutē ayī pāngmá anī nā cwūcwū, ikyāen imí anī nyātsá icwe ná Rimam ú ude ikéntītibī. Ámá Rimam kunn nwúnn tī té Kristi té átsō ikyāen tī atī nā té wū ú náe ukwe té átsō uwae kurū-wū tī apupwen akwēn.

—Afisa 2:1 tí 6

Kristi tí risū-wū sú ikéntītibī náti rimēnn ijwēwū rū yī kutúkū tī cice ikyāen tī atī nā ā si ande tī nung-tī ikéntītibī cwúcwō bē, tí atī nā ú som usom tī sīsāen uwé ná Rimam. Ikyāen ná utī tī ā tér wū, tí kúsa tī ā kwēr wū rimēnn, atī tu tīnwángrū atáng. —I Bitrus 2:24

Tí anī té Kristi nwúnn tétsō u-

wae tīcwū, ī nyang skeb tī anī sa utōb-nī tsi risū ikén tī si aná kurū Rimam apupwen, uwōg tī Kristi som tsá kutxom ukwe-wū, kujwó rícī ná Rimam. Nī tsikunn tī irá tī káb risū ikén tī tá apupwen, nī sa utōb tsi-nī risū ikén ná utēse wūne bē. Ikyāen imí, ayī pāngmá anī cwū pú nī. Unyāng-nī té Kristi tá tétsō uwōg Rimam tīnine. Awū tī kú txen yī ikyāen nánī. Ī si Kristi tī si unyāng-tī tī kubēntī. Kiyé tī awū a rū bá tsō risū-wū, anī ámá té wū ú tsō risū tétsō. Anī té wū ú som usom ukwe tī kūkō.

—Kolosi 3:1-4

«Unde tī síté unyāng tī tsi kukunn, awū ú nung ye fu Rimam, afu ám-ām tī si Rimam tī kubēntī. Cwúcwo, awū ú nung ye ame Yesu Kristi tī afu tōm rū bá.» —Yohana 17:3

Amáa ikén tī ande kú tu uwōg Rimam si rínyanguwae. Ī si unyāng tīshé tī abā kú tu uwōg Itsēkurū-tī Yesu Kristi. —Roma 6:23b

«Ame kú rī té nī irá tī kubēntī, kó unde tītínī tī a fxēn irá ná-m ú rū uwae kínjō uwōg Itsē-m tī tōm me rū bá, awū ú síté unyāng tī tsi kukunn. Ā ú pwen-bā awū rikwén bē áamá awū rū yé pú wū unju itīcwū rū bá pú wū unju itīsēr.» —Yohana 5:24

«Kó unde tītínī tī a rū uwae kínjō uwōg Umbae Rimam wū síté unyāng tī tsi kukunn. Unde tītínī tī a pyír irá Umbae Rimam, awū ú tu-wū unyāng tī tsi kukunn bē. Rináe Rimam ú tsi-kunn risū-wū rū fífé yī uwé.» —Yohana 3:36

Rínyanguwae ná Rimam né, awū sa na tī tí tī awū kyāe-wū utēnse káka bē, ...amáa tīnine ayī tsó pú yī risū-yī uwae itībá ná Yesu Kristi, unde tī nwánggrū tī. Ikyāen imí awū tenji pú wū ribōm itīcwū. Uwae Irá Tínyang tī atī fxēn risū-wū, awū tsó ande pāenine bāa, ande tī a rū kubentī uwōg-wū ú tu unyāng tī tsi kukunn, yī uwae Irá nāwū Tínyang. —II Timoti 1:9b, 10

Kusung Rimam kú cwé irá yī tī atī
fxēn uwae riyāen utōb-tī bāa, atī nā
si anyīsū Rimam. —Roma 8:16

Irá yī tī Rimam rī si tī awū nda tī
unyāng tī tsi kukunn. Unyāng wūne
tá uwōg Umbae-wū. Unde tī a síté
Umbae wū, awū síté unyāng áamá,
unde tī a síté-wū Umbae Rimam bē,
awū síté-wū tí unyāng bē. Ame bāe
irá yīne kú na nī ande tī rū kubēntī
uwae rinyí ná Umbae Rimam ikyā-
en tī anī a núng bāa, anī nā síté
unyāng tī tsi kukunn.

—I Yohana 5:11-13

«Kó unde tītínī tī a paembé Icwe-
m ú kú náe risū ribén té yī, ayī si
unde wūne tī síté uré té me. Unde tī

kú ye uré té me, Itsē-m ú ye uré té
wū. Ame áamá ú ye uré té wū ú tsó
risū-m uwōg-wū.» —Yohana 14:21

Ikén tī ú tsó pāenine bāa, atī nā si
anyīsū ná Rimam tí kubēntī si tī Ri-
mam tōm Kusung ná Umbae-wū
sáng tī utōb. Awū kú sa na tī kunn
wū Rimam bāa, «Itsē, Itsē.»

—Galatiya 4:6

Ikén tī kú tsó tī bāa, atī nā té
Rimam tá tétsō, awū áamá nā té tī tá
tétsō, si tī awū nda tī Kusung-wū.

—I Yohana 4:13

Ikén tī ú tsó pāenine bāa, atī nā
núng Rimam si tī atī kú ye sú Icwe
nawū. —I Yohana 2:3

TI TI SOM NA KRISTI RIYAEN UTOB-TI SA NA UTOB-TI TSEN

Tinine ame rū kú bá yī uwōg-fu, áamá ame kú rī irá yīne kiyé tī ame tá tí uwae utēse ikyāen tī abā nā ú tu utōb tī tsēn ná-m uwae utōb-bā, tī abá nā tu yī tí rimunn-yī.

—Yohana 17:13

Anī kú byīr utōb tīnine, amáa kiyé kú bá tī ame ú bá núng kyī uwé-nī. Uvae kiyé wū utōb-nī ú tsēn tím-ambē. Utōb tī tsēn ayī, unde íkī ú fxāen mbé fob-wū ayī bē.

—Yohana 16:22b

«Kiyé tī ā kwēr wēn Kristi risū kūtúkū tī cice ame té wū tá tétsō. Unyāng tī ame táté wū tīnine siyī aná-m bē, ayī si unyāng ná Yesu

Kristi tī tá utōb-m. Usom tí som tī ame som uwae ijwē-m ne, si ikyāen tī ame rū uwae kínjō uwōg Kristi, Umbae Rimam, tī ye uré té me ú cwū ricwú ikyāen-m.»

—Galatiya 2:20

«Ame rī té pú me nī irá risū uré yīne ikyāen tī utōb tí tsēn ná-m ā tá uwae utōb-nī. Tí ikyāen tī utōb tī tsēn-nī ā tsi tī rimunn.»

—Yohana 15:11

Kó tī anī núng-nī awū tí ayīb usir íkī bē, anī ye uré té wū. Tīnine áamá, kó tī anī núng-nī awū bē, anī rū kubēntī uwōg-wū ú munn tī utōb tī tsēn si-yī tī tī rī bē.

—I Bitrus 1:8

RISU TI NAE RIBEN NA ITSEKURU NYANG TIMAMBE

33

Anī núng pú nī bāa, asití unde a sa ijwē-wū na unde íkī ú náe risū ribén té wū ú nde na wū wánde, awū káfe upyí ná unde wū. Ayī si ahán áamá, asití anī a si apyí ná ikéntītibī anī nde tu-nī tī nī ú si apyí ná Rimam bē. Apyí ikéntītibī tá fengó itī-cwū. Ande tī náe risū ribén té Rimam áamá, abā ú tu risū tínyang uwé-wū usir rikwén. —Roma 6:16

Amáa anánī ande tī tá uwae rikāen tīnine, tí atī áamá, awū ú sa na tī unyāng tí pu usir tī Itsēkurū tī Yesu bá tsó risū-wū. Awū té átōm ná Rimam tī apupwen ú sī bá tétsō. Urwa

ú pūtsá wū. Ámá awū sa rikwén ná Rimam rū bá risū ande tī núng-bā Rimam bē, ú cwé-bā tī abā nā náe risū ribén na Irá Tínyang ná Itsēkurū-tī Yesu bē. Awū ú byīnn bā kimbáb tī si kimbáb ná rikāen tī tsi kukunn. Abā ú núng-bā uwé Rimam cwúcwō bē, ú núng-bā uwōg tī sāen ná riyinn-wū bē.

—II Tesalonika 1:7-9

Itínyang ā sī aná ande tī ā jwó arun-bā sīsāen. Abā ú tu kūkō tī abā ú pūtsá ufu ú sáng ka uwae uka ú cī awāen kutúkū ná unyāng tī tsikukunn. —Kúrwá Yohana 22:14

TI RI TSO IKENTITIBI UWE KRISTI NYANG TIMAMBE

«Unde tītīnī tī ā rī tsó fārāng té ande bāa, ame nā si Itsēkurū-wū ame ú kunn rinyí-wū áamá uwé Itsē-m tī tá apupwen. Amáa unde tī a shaen irá-m ayīb jwúnn ande bāa, awū nā nung-wū ame bē, ame ú pyír irá-wū uwé Itsē-m tī apupwen áamá.» —Matiyu 10:32, 33

Ikén tī ú tsó nī bāa, unde na síté Kusung Rimam tá re: Unde tītīnī tī a rī tsó bāa, Yesu Kristi nā sī bá utēse uwae rimēnn ijwē ande, awū síté Kusung Rimam. —I Yohana 4:2

Unde tītīnī tī a rī tsó tī unju-wū bāa, Yesu nā si Umbae Rimam, Rimam ú té wū som té átsō, awū áamá té Rimam som, té átsō. —I Yohana 4:15

Unde tītīnī ú cwē wuriri áamá bāa, Yesu Kristi nā si Itsēkurū ú tēb rinyí ná Itsē-tī Rimam. —Filipi 2:11

Asití nī a rī tsó tī unju-nī bāa, Yesu nā si itsēkurū-nī ú rū kubēntī uwae utōb-nī bāa, Rimam nā kunn nwúnn wū uwae itīcwū, anī ú nwánggrū. Ikyāen imí unde kú rū kubēntī uwae utōb-wū ú kú tu risū tīnyang uwé Rimam. Unde kú rī tsó irá tī awū rū kubēntī atáng ú kú tu itīnwánggrū. —Roma 10:9, 10

Ikyāen imí, unde tī a pyír irá Umbae, awū pyír pú wū Itsē-wū áamá. Unde tī a kyangté Umbae, awū kyangté pú wū Itsē áamá. —I Yohana 2:23

Nī tsi tí ujwín!
 Ikyāen imí unde tī
 rikánī Ukwe
 Kukyāefā

awū kú
 paen ritum kú kyang pāngmá itumū ú
 kú shā unde íkī tī awū ú ye wēn kūb.
 Nī tsi tí ribōm uwae kubēntī-nī.

—I Bitrus 5:8, 9a

Isim yīne Kusung Rimam sa Yesu
 rū yī uwōg íkī uwae kutúr kúkā. Ku-
 sung Rimam tī sa wū rū yī atáng tī
 Shetann nā ka myae wū kumyae.
 Ámá Yesu rī té wū bāa, «Ko rū uwé-
 m iké Shetann! Ā bāe uwae Kutsīng-
 kén Rimam bāa, afu nā fén Itsēkurū-
 fu Rimam, awū kínjō-wū ámām tī afu
 ú fén.» Uwōg wūne, awū Ukwe Ku-

kyāefā tēr rū ú yá wū tā, ámá tí
 ritsen ahán Rimam tōm átōm-wū tī
 apupwen rū bá tu wū, abā ndeya wū.
 —Matiyu 4:1 tí 10, 11

Usú riká tī atī kú tā riká té yī ámá
 si-yī usú riká ná utēnse wūne bē, ayī
 si usú riká tī síté ribōm tī rū uwōg
 Rimam bá. Ayī síté kūkō tī atī kú
 jwunn mbúb kusóg tī yāng ná unde tī
 riká-tī.

—II Korinti 10:4

Tí [Shetann] kucang-yī awū si unde
 tī kú wēn ande. Awū kú pūtsá-wū
 kubēntī ámá bē... Irá tītīkōng mēmē
 kú rū uwōg nāwū bá.

—Yohana 8:44b

Ame yātā na wū ámá... Ikyāen tī
 Shetann a cī-wū riká risū-tī bē, i-
 kyāen imí atī núng pú tī itsab tī aná-
 wū.

—II Korinti 2:10b, 11

Anyīsū ná unde kínjō, anyīng-bā si ikén kínjō. Ijwē-bā áamá pāng átsō. Ayīne si ikén tī nde títawé Yesu sa rimēnn ijwē ú kāfe unde pāngmá abā áamá, ikyāen tī, yī fengó ná itīcwū ná-wū, awū nā ú tenji Shetann, awū tī síté kūkō tī awū ú wēn ande.

—Mbaíbráne 2:14

Unde tītínī tī a tsikunn ikéntītībī tī tí nde awū si-wū aná Ukwe Irá Tī-kōng, ikyāen imí, awū Ukwe Irá Tī-kōng nde ikéntītībī bāg tí kucang. Ikén tī sa Umbae ná Rimam rū bá ut-ēnse si tī awū nā tenji wānde tītībī ná Ukwe Irá Tīkōng. —I Yohana 3:8

«Afu tī ú mbubtā ayīb-bā ú shir bā rū yé uwōg kufub bá uwōg tī sī-

sāen. Afu ú nwángrū bā uwae kujwó Shetann bá uwōg Rimam imbwe tī awū nā yá tā na bā ikéntītībī-bā ú sa na bā kutúnn-bā kitángpwā ande tī anáwū tī kú rū uwae kínjō uwōg wū!»

—Wānde Atōm 26:18

Kíkīn tá atáng tī kō tī ú byāng kyī Kristi tī wū ye uré té tī njáa? Kó kiyé tī ande a kú tā riká té tī, kó kiyé tī atī a shānum té wúcī té átúp-wá, kó kiyé tī atī a tá unju itīcwū, kó kiyé tī ande a kú shá tī ā wēn tī, ikén yīne ú ndembéb uré tī Kristi ye té tī njáa? Amáa atī cī pú tī riká risū ikén yīne mēmē yī uwae wānde ná unde wū tī ye uré té tī.

—Roma 8:35 tí 37

Asití ame ā rī tu tág unju ande tī utēse mēmē kó aná ande tī atóm ná Rimam apupwen, amáa ame a síté-me uré ti bē, irá-me ayī si ukáen, ayī pāngmá kúbúbóng kó kyangkón tī kú rī nyáng irá ámām. —I Korinti 13:1

Wánde tī Kusung Rimam kú sa na unde nde txí ra. Ayī si uré, tí utōb tī tsēn, tí utōb tī náe ribén, tí utōb tí ye. Unde tī síté Kusung Rimam uwae utōb-wū kú núng risi ande ú kú mbubtā kujwó-wū na ande. Awū kú nde ikén-wū tí kubēntī, ú kú nde-wū ikén tí ribōm tí ribōm bē. Awū kú ye sú ijwē-wū nyinyang.

—Galatiya 5:22, 23a

«Asití anī a ye uré té me anī ú ye

sú icwe tī anáme.» —Yohana 14:15

Asití unde íkī a rī bāa, awū nā kú ye uré té Rimam, amáa awū kú sa ínjā-wū kuka, ī si rífēn tī awū kú wōr ámén. Ikyāen imí asití awū a kú ye-wū uré té ínjā-wū tī awū kú núng wū tí ayīb bē, awū ú ye fob-wū uré té Rimam bē; ikyāen imí awū núng fob-wū Rimam tí ayīb usir íkī káka bē.

—I Yohana 4:20

Atī núng pú tī bāa, atī nā nyaetsá pú tī kukwae itīcwū nā tá pú tī uwōg unyāng tī tsi kukunn. Atī núng ayīne ikyāen tī atī kú ye uré té ameínjā-tī ande ná Rimam. Unde tītínī tī awū síté-wū tí uré bē, awū tá tí uwae itīcwū.

—I Yohana 3:14

Isim-yī tī Yesu nwúnn uwae kuskab, tí kiskínn fífáe usir tī kucang uwae kutsáb ná Mbayahuda, awū tawé tā tsó risū-wū uwōg Meriyamu Magadaliya, undá tī awū rwāe rū yé rijwen tītībī itsóngfaen risū-wū kutē.

—Markus 16:9

«Atī ande tī atóm-wū núng pú tī mēmē ikén yī tī awū nde uwae Urushalima tí utēn tī Mbayahuda tī tsítsí. Á kwēr Yesu risū kutúkū, awū cwū. Amáa Rimam kúnn nwúnn wū uwae kuskab, usir tí itā ú sa na wū tī wū tsó risū-wū uwōg ande. Awū tsó-wū risū-wū uwōg aná ande mēmē bē, sé

uwōg tī ande tī Rimam tsáb ra. Isim tī Rimam kúnn nwúnn wū uwae itīcwū atī cī té wū, atī ngwā té wū.»

—Wánde Átōm 10:39-41

Isim usir itsóngtā ande ná Yesu som kyī tí uwae kusóg atáng cwúcwo ú cwūnn kyī ufu kusóg kyī. Toma tá té bā atáng ámá. Ufu kusóg cwūcwūnn, amáa Yesu kpug fā bā atáng cwúcwo ú rū bá tsi kitángpwā bā ú kúnnjí bā irá bāa, «Kujīmshwur ā té nī som tétsō.» Ámá awū ū rī té Toma bāa, «Sa kujwó tēkunn ajwóme iké tí sáe yī, ndab tā kujwó-fu tī tēkunn ishi-me iké. Yá uwae tī káb-fu tā tí rū kubēntí!» Toma rī té wū bāa, «Afu si Itsēkurū-m. Afu si Rimam-me.» —Yohana 20:26-28

TI KUNN NWUNN UWAE KUSKAB, SI UWAE-TSI-TI 39

«Irá yīne fur nī ayīb a? Kiyé rū kú bá tī ande tī cwūcwū tī tá uwae kuskab mēmē ú fxēn afxenjwín nāwū ú nwúnn uwae askab-bā. Ande tī nde itínyang ú nwúnn ú tu unyāng tī tsi kukunn. Ande tī nde ikéntītībī áamá ú nwúnn ú sáng yī rikwén ná Rimam.»
—Yohana 5:28, 29

Atī cwū kiyé tī ā nde tī batísma re. Kiyé tī ā nde na tī batísma uwae rinyí Kristi re, ayī tātsó bāa, atī té wū ren tétsō ú té wū cwū tétsō áamá. (Ikéntītībī síté-yī kūkō risū-tī cwúcwō bē.) Batísma tī ā nde tī re, ayī si pāngmá atī té wū cwū tétsō, ā sa tī nji té wū áamá, ikyāen tī atī nā ú som usom tīshé pāngmá tī Itsē-tī Rimam kunn

nwúnn Yesu uwae itīcwu tí kuko tí anáwū ú sa na wū unyāng tīshé. Ikyāen yīne, tī atī té wū cwū ricwú tétsō atī té wū ú tu kāng unyāng tīshé pāngmá tī awū tu kiyé tī awū nwúnn uwae itīcwū re.

—Roma 6:3-5

Amáa asití Kristi a tá uwae utōb-nī, ... Kusung Rimam kú sa na nī tsi tí usēr ikyāen imí Rimam sa nī tsi pú wū bāa, anī nā si ande tī kubēntī. Asití Kusung Rimam tī kunn nwúnn Yesu uwae itīcwū a tá uwae utōb-nī awū Rimam wūne ú sa ijwē-nī tī kú cwūcwū ne kāfe ikén tī síté unyāng tī tsikukunn. Awū ú nde ikén yīne yī uwōg Kusung-wū tī kú som uwae utōb-nī.
—Roma 8:10, 11

«Ikyāen imí awū rū bá nwángrū pú wū andewū. Awū nā ú nwángrū tī uwae kujwó ná ande tī riká-tī; awū ú sa na tī riyāe tī atī ú fén wū, atī ú kyén-tī ikyén ricwú unde íkī bē. Atī nā tēb rinyí-wū tí utōb tī tsēn tí uwae usom tī som tī kubēntī tī atī kú som, tsi kunn iké rū fé yī uwé.» —Luka 1:68b tí 74, 75

Írá-tī tī rícwūnnkyī tá re, améinjā. Anī núng pú nī itso usom tí som tī Rimam kú shā; ayī si pāngmá tī anī kwén uwōg-tī tí kucang. Anī kú som ahán tīnine, amáa atī kú jwám nī ú kú mbyāe ajwó yī rinyí ná Itsēkurū-tī Yesu Kristi bāa, anī nā kwáb tí itso usom tí som wūne kō fūfā yī

uwé. Ikyāen imí anī tángsom pú nī irá tī atī rī té nī yī rinyí ná Itsēkurū-tī Yesu. Ikén tī Rimam kú shā si tī anī nā rū bá si ande tī sīsāen. Awū kú shā-wū tī anī nā si ande tī kú sa rimēnn ijwē-nī nā nde ikén tī ajīb bē. Awū kú shā tí unde tītínī uwae-nī nā núng fengó tī awū ú mbé undá yī fengó tī si tī tīnyang uwé Rimam tí uwé ande mēmē. Rimam kūnn-wū atī irá tī atī nā ú bá si ande tī ajīb bē. Awū kūnn tī tī atī nā ú bá si ande tī kú som usom tī sīsāen. —I Tesalonika 4:1-4 tí 7

«Nī som usom tī sīsāen, ikyāen imí ame si unde tī sīsāen.»

— I Bitrus 1:16

Ikyāen ná yīne, Yesu áamá cwū i-sim utēn tī awū ú jwó sāen ikéntītibī ande tí anyīng-wū.

—Mbaíbráne 13:12

Amáa asití atī ā rī tsó ikéntītibī-tī uwé ná Rimam tí unju-tī, awū ú yá-tā na tī ikéntītibī-tī ú jwó sāen tī uwae mēmē ikén tī nyang-yī bē, i-kyāen imí awū si Rimam tī wū a yēr unju, awū kú munn kāng yī. Awū kú nde nyáng ikén tī si kubēntī ámām.

—I Yohana 1:9

Tí tī ā kyāe-bā utēse káka bē, awū tsáb rā mām tī mām bāa, i-kyāen Yesu Kristi, atī nā ā si ande tī anáwū, tí atī nā som usom tī sisāen ú nde-tī kíkīn tī si tītibī uwé-wū bē. Nī sa irá tī kāb tīshé sáng

utōb-nī, ayī irá tī kāb tī Rimam kyāe rū anáwū. Ayī ú sa na nī som usom tī sisāen ú kú nde ikén tī tīnyang uwé Rimam, pāngmá tī atī nūng bāa, ayī si fengó tī kubēntī.

—Afisa 1:4; 4:24

Ande-m, asití mēmē ikén yīne ú tenji, anī ú som usom-nī rímāng? I nyang skeb tī nī som usom tī kubēntī ú kú fén Rimam tí utōb-nī mēmē.

—II Bitrus 3:11

Kwáb tī som usom tī tīnyang té ande. Cwúcwo, kwáb tī som usom tī sāen kyag. Unde íkī tá-wū tī awū ú sáng uwōg tī Rimam tá atáng bē, sé tī awū a som usom tī sāen kyag.

—Mbaíbráne 12:14

42 KUSUNG TI SAEN KYAG KU MUNN UTOB ANDE

«Asití anī ande tī kú táng irá tī tī-tíbī a kú pū na anyīsū-nī ikén tī tínyang, Itsē-tī tī tá apupwen áamá rē? Awū ú tōm Kusung-wū sī bá-wū risū ande tī jwám wū bē a?»

—Luka 11:13

«Anánī tá re: anī ú tu kūkō kiyé tī Kusung tī Sāen Kyag ná Rimam á sī bá pú wū risū-nī.»

—Wánde Átōm 1:8a

Isim-yī tī ā jwám pú bā Rimam, kusóg wū tī abā tá atáng kyi ijwē. Mēmē-bā atáng munn tí Kusung tī Sāen Kyag ná Rimam utōb-bā. Ámá ā nwúnn kú rī irá Rimam té ande tí ribōm utōb. —Wánde Átōm 4:31

Amáa anī fwā-nī uwae ande tī kú

pūtsá nyáng ikén ná ijwē-bā bē Anī kú pūtsá irá ná Kusung Rimam, asití Kusung Rimam a té nī som tétsō árá. Unde tī a síté-wū Kusung Kristi bē, awū si-wū aná Kristi bē.

—Roma 8:9

Barnaba si unde tī tínyang ú munn tī Kusung tī Sāen Kyag utōb-wū. Awū rū kubēntī uwōg Yesu tí utōb-wū kínjō.

—Wánde Átōm 11:24a

Anī ande tī kú ngwā ikén kú shí-sháen, nī fxāe yī. Ayī ú shir nī sī yī uwae usom tí som tī ukáen ámén. Ikén tī nyang skeb tī anī ú nde si tī nī cwé tī Kusung Rimam nā munn riyāen utōb-nī. —Afisa 5:18

IKEN TI FUR AYIB NA UNJU TI YER NA ANDE TI RIMAM

43

Yesu rang wū bāa, «Afu nde rímāng rang bāa, asití ame nā ú nde tu bārā? Asití unde a rū uwae kínjō, awū ú nde tu ikén mēmē.» –Markus 9:23

Rikāen tītībī tī anī kú ngwā ne, ayī ā si-yī ikén tī kú fur ayīb uwōg-nī bē, arwān-m, ikyāen imí ayī si-yī ikén tī tīshé uwōg-nī bē. Nī tángsom tí nī tsēn utōb bāa, anī nā kú ngwā kú ya Kristi rikāen-wū, ikyāen tī anī nā ú munn té utōb tī tsēn kiyé tī awū a ka rū bá tsó kūkō ná ukwe-wū.

–I Bitrus 4:12, 13

«Awū ú fén na bā aten ayīb. Itīcwū ú tu-wū abā cwúcwō bē. Abā ú náebā kusóg ricwú tī tīten cwúcwō bē, ú jwúb-bā irá cwúcwō bē. Acáeb ú tu

abā cwúcwō bē. Ikyāen imí ayīne si ikén tī kutē tī wur rū pú yī.»

–Kúrwá Yohana 21:4

«Ame kú rī té nī bāa, nī tawé sa Kujwó Ukwe-wū tsi uwé. Nī kwáb tī nī ú nde ikén tī awū kú shā uwōg-nī. Mēmē ikén tī tsítsí yīne ú bá tu nī isim.»

–Matiyu 6:33

«Ame áamá té nī tá tétsō kó kiyé tī-tínī rū ka fob tī usir tī rícwūnnkyī.»

–Matiyu 28:20b

Ame kú rī té nī bāa, anī som tí ribōm uwae rikāen-nī. Ayī tā tsó bāa, Rimam sa nī má si anyīsū-wū. Umbae íkī tá atáng tī íte-wū ú byīnn-wū awū kimbáb bē a?

–Mbaíbráne 12:7

Tinine awū ú nde ye tī awū ú nde-ya ande tī Shetann kú kwáb tī awū ná ú sa na bā nde ikéntitíbī, ikyāen imí, awū tí risū-wū, ā myae fob pú bā wū pāngmá tī ā kú myae bā tīne áamá.
—Mbaíbráne 2:18

Mēmē itīmyae ná Shetann tī kú bá uwōg-fu, tángfu bāa, ayī nā kú bá nyáng uwōg-fu ámām bē. Shetann kú myae unde tītínī. Rimam ú kāfe isim tā-wū ande-wū bē. Awū ú cwé-wū tí Shetann nā myae fu yāfe uwōg tī ribōm-fu tsi atáng bē. Kiyé tī Shetann a kú shā tī awū myae fu myae, Rimam ú ndeya fu tī afu ā tsi tí ribōm ikyāen tī Shetann ā cī-wū riká risū-fu bē.
—I Korinti 10:13

Awū Undufū nátī wūne si unde tī síté risi risū-tī tímambē. Awū núng pú wū itso ikén tī kú nda tī jwunn sī ikyāen imí kiyé tī awū tá utēse iké ā myae wū myae yī fengó tī tsotso tī tsotso pāngmá tī ā kú myae tī áamá. Amáa anáwū, kiyé tī a myae wū, awū jwunnsī-wū uwae ikéntitíbī tí nde bē kó tī kiyib.
—Mbaíbráne 4:15

Rikāen tī pāng ahán tī atī kú ngwā utēse iké ú wur rū tī ritsen, amáa ikyāen-yī, atī ú tu kūkō tí riyinn tī itīmyae-yī tá-yī bē uwōg Rimam apupwen, uwōg tī atī ú som kukunn atáng. Riyinn yīne, si-yī tī ā ú myae yī tī rikāen tī atī kú ngwā utēse iké bē.
—II Korinti 4:17

«Unde tītīnī tī awū ā cī riká, ame ú pū ikén yīne na wū tí rínyanguwae, ame ú si Rimam-wū, awū áamá ú si umbae-m.» —Kúrwá Yohana 21:7

«Unde tī a cī riká, ame ú sa wū sīm pāngmá kufwá uwae kusóg Rimam. Awū ú rū yé-wū atáng cwúcwo bē. Ame ú bae rinyí Rimam-m rimēnn-wū, tí rinyí uka ná Rimam-m Urushalima tīshé tī ú sī rū yé apupwen rū uwōg Rimam-m bá. Ame ú bae rinyí-m tī tīshé rimēnn-wū áamá.» —Kúrwá Yohana 3:12

«Ande tī a cī pú bā riká, ā ú cwín bā átúpwá tī tītsēn. Rinyí-bā ú tsi kunn uwae kutsīngkén uwōg tī ā bae rinyí ande tī ú tu unyāng tī tsi

kukunn atáng. Ame ú fén bēb-me rinyí-bā atáng bē. Uwé Itsē-m Rimam tí ande tī atóm-wū apupwen, ame ú rī unju tī tīnyang risū-bā bāa, abā nā si aná-m.»

—Kúrwá Yohana 3:5

«Unde tī a cī riká, ame ú cwé na awū tī awū ú som té m uwōg tī som-m, pāngmá tī ame cī riká ú tí Itsē-m som tétsō uwōg tī som-wū.»

—Kúrwá Yohana 3:21

«Tīnine unde tī ā síté atóng, awū ā fxēn irá tī Kusung tī Sāen Kyag kú rī té ande ná Rimam.»

—Kúrwá Yohana 2:7

«Unde tītīnī tī a cī riká ú fxēn irá tī aná-m rū bá fob tí usir tī rícwūnnkyī, ame ú sa na wū ú náe ukwe risū utēn yāng akwēn.» —Kúrwá Yohana 2:26

RIMAM RI IRA TE ATI RISU RIBAEN TI KANTA

Ande tī mbé pú bā andá tí andá tī bāen pú bā ande, ame síté kusen tī ame fwā nī. Si-yī irá tī aná-m bē, amáa icwe ná Itsēkurū-tī Yesu Kristi. Undá tī bāen pú wū unde, awū ā yá ubāen-wū tā-wū bē. Amáa asití awū a nde ahán, ayī nyang skeb tī awū som kínjō rikaēn-wū. Yī a si-yī ahán bē, awū ā kāfe rū ka tu ubāen-wū. Uróm má, ā jāe rū yé-wū uwá-wū bē.
—I Korinti 7:10, 11

Pāngmá tī ā bāe uwae icwe bāa, undá ribāen ú som té ubāen-wū sé ikén tī unde wū a cwū pú wū. Amáa asití unde wū ā cwū pú wū, ā sáen tā pú bā undá wū uwae icwe tī yīr wū té ubāen-wū re. Ikyāen yīne asití undá tī bāen unde a rū ka náe

té unde íkī kiyé tī ubāen-wū som risū-wū tí atáng, ā kūnn wū bāa iyāen. Amáa asití ubāen-wū ā cwū pú wū, undá wū síté ríyāe tī wū ú bāen unde tīshé.
—Roma 7:2, 3a

«Unde tīnī tī ā jāe rū uwá-wū ú ka mbé itīshé, awū náe pú wū amae. Cwúcwo, unde tī a mbé undá tī kantā té ubāen-wū, awū náe pú wū amae áamá.»
—Luka 16:18

«Asití unde tí uwá-wū a kantā ribāen, ayī a si-yī ikyāen tī undá wū náe iyag bē, unde wū kú nda undá wū náe iyag. Cwúcwo, asití undá wū a bāen unde tīshé, unde tī a mbé undá wūne náe pú wū iyag.»
—Matiyu 5:32b

«Isim tī ame a rū ka kyāe mām pú m uwōg wū ikyāen ná nī, ame ú kāfe rū bá pū nī rū yī uwōg tī ame tá atáng, ikyāen tī uwōg tī ame som atáng anī áamá ā som atáng.»

—Yohana 14:3

«Isim yīne anī ú nung kíkīn apupwen atáng tī ú tsō itībá ná Umbae Unde. Ande tī utēse mēmē ú jwúb irá ú sáe Umbae Unde kú bá uwae ábyī tī apupwen. Awū ú bá tí kūkō tí riyinn.»

—Matiyu 24:30

«Ande tīnine si ande tītībī. Abā kāfe isim tā Rimam. Kó unde tītínī tī a kú cwé irá-m bē, ú kú wáe rúkwāe irá-me uwé ande tīnine, Umbae Unde ú bá wáe rúkwāe unde wū áamá, usir tī awū a kāfe sī apupwen kú bá tí rūrōb ná Itsē-wū Rimam, fā tí átōm

Rimam tī apupwen...»

—Markus 8:38

Ande-m tī ayīb ricwú-m atī tīnine si anyīsū ná Rimam, amáa ikén tī atī ú si rū kú bá tī uwé, ā tātso-bā atī ayīne káka bē, amáa ikén tī atī nung si tī usir tī ā tātso pú bā tī ayī, atī ú pāngmá awū Itsē-tī. Ikyāen imí rā atī ú nung ye wū tí imbwe tī awū tsi. Unde tītínī tī a sa uwae tsi bāa, Rimam nā ú nde ikén yīne, awū ú kwáb tī ú som usom tí kubēntī pāngmá tī Yesu tí risū-wū si unde tī kubēntī áamá.

—I Yohana 3:2, 3

«Tīnine, anī áamá, nī tsi tí ujwín, ikyāen imí Umbae Unde ú ka rū bá uwae kiyé tī anī káb-nī bāa, awū nā rū kú bá atáng bē.»

—Luka 12:40

48 IRA NA RIMAM

«Apupwen tí utēse ú wur rū rū, amáa irá tī tsō unju-m ú tsi kukunn. Tírī awū fā bā kusen bāa.»

—Luka 21:33

Ikyāen imí, irá iskin ná Rimam bāg-yī uwōg unde rū bá bē, amáa ī si Kusung Rimam tī nda bā tī abā nā rī irá tī rū uwōg Rimam bá.

—II Bitrus 1:21

Ikyāen imí, irá tī ā bāe uwae Kutsīngkén Rimam mēmē, rū uwōg-wū. Ayī nyang tī ā kwén na ande ikén uwae-yī ú kú fwān ande kubyāg i-kyāen ikéntītibī-bā, ú kú tā tsō ande itso usom tí som tī pāng atáng uwé Rimam. —II Timoti 3:16

JWAM U YA TA

«Fengó tī anī ú jwám Rimam tá re. <Itsē-tī tī tá apupwen, Ande ā nda rinyí-fu rūrōb! Kujwó Ukwe-fu ā rū bá. Ande ā nde ikén tī afu kú shā utēse iké pāngmá tī ā kú nde yī apupwen akwēn. Nda tī wúcī tī yáka. Yátā na tī ikéntītibī-tī, pāngmá tī atī kú yátā na ande tī kú nde tī ikéntītibī. Pū tī rū ka-fu uwōg tī atī ú kyín kufxen atáng bē. Nwánggrū tī uwae kujwó Unde Tītibī.> Asití anī a kú yátā na ande ikéntītibī-bā, Itsē-nī tī tá apupwen ú yátā na nī ikéntītibī-nī áamá. Asití anī a kú yátā na-nī ande tī raen nī irá bē, Itsē-nī tī tá apupwen áamá ú yátā na-wū anī ikéntītibī-nī bē.»

—Matiyu 6:9-15

FENGO RIMAM TI NWANGRU

Ame sha unde ti nwangru-m.

Ikyāen imí ande mēmē jwunnsī uwae ikéntītibī ú tá fengó tī rwēn té Rimam, awū tī síté riyinn tī skeb tág. —Roma 3:23

Kristi cwu ricwu ikyaen ra-m.

Kristi tí risū-wū cwū ricwú ikyāen ná nī. Awū cwū kipāen kínjō ámām ikyāen mēmē ande tī kú nde ikéntītibī, ikyāen tī awū nā pū tī rū bá uwōg Rimam. —1 Bitrus 3:18a

Ame sha ti ame kafe isim ta ikentitibi na-m.

Ikyāen ná yīne, nī yá ikéntītibī-nī tā tí kāfe rū bá uwōg Rimam tī wū yá tā na nī ikéntītibī-nī.

—Wánde Átōm 3:19a

Ikeg ti ame paembe Yesu ti uwae kinjo.

Amáa mēmē ande tī paembé wū ú rū uwae kínjō uwōg-wū, awū nda bā kūkō tī abā nā kāfe anyīsū Rimam. —Yohana 1:12

Ame sha keng ti ame tinwangru.

Unde tī a síté Umbae wū, awú síté unyāng áamá. —I Yohana 5:12a

«Ame kú rī té nī irá tī kubēntī, kó unde tītínī tī a fxēn irá ná-m ú rū uwae kínjō uwōg Itsē-m tī tōm me rū bá, awū ú síté unyāng tī tsi kukunn. Ā ú pwen-bā awū rikwén bē áamá awū rū yé pú wū unju itīcwū rū bá pú wū unju itīsēr.» —Yohana 5:24

Published in numerous languages by World Missionary Press, Inc., as God supplies funds in answer to prayer. **For questions or more information by country, visit: www.wmp-contacts.org**

World Missionary Press
PO Box 120
New Paris, IN 46553-0120 USA
www.wmpress.org

3-24

Read booklets online or by App
www.wmp-readonline.org

271 Kuteb HFA